

BORSSZEM JANKÓ

FŐSZERKESZTŐ: CSICSERI BORS

Budapest, június 27.

XLVIII. évfolyam 1915.

(26.) 2481.
SZÁM

A nagy munka Galiciában

Mackensen aratása

Ez volt a munka, germán így arat:
Rendekben dőlt a bódult muszka had.

Kalásza hullt az elhurcolt oroszoknak,
De nem marad már magja sem a rossznak.

Mackensen acél cséplőgépe áll,
Bemegy az Élet s kijön a Halál.

Nikoláj herceg szent gözhengere,
Hadd lássuk egyszer: elbirsz-é vele?

A gőzhengerre cséplőgép felelt,
Nincs már ott muszka, ahol kitelelt.

Mackensen gépe csépelte, egyre csépelte,
Míg Nikoláj csak tisztet képelte, képelte.

Mit ők vetettek, azt le mi arattuk,
A véres föld megmozdult s fut alattuk.

Dolgoznak magyar, német aratók ott,
A muszka foltra raknak újra fótot.

A gondtarisznya nincs már fölakasztva:
Nagy Mackensen a jó aratógazda.

Péterváron

A cár. — Nikolájevics pukkad Lemberg elvesztése miatt, a generálisaim majd megőrülnek... Én jót nevetek magamban, én előre tudtam, hogy ez lesz a vége — hahaha!

Új hasonlat

— Ejnye de kellemetlen ember ez a Schlesinger!
Akár csak a kétkoronás bankó.

— Miféle új hasonlat ez?

— Mindenki utálja és mégse lehet szabadulni tőle.

Ez aztán öröm!

— Hál' istennek, megszűnt a sertésvész! — kiáltott föl a gazda, mikor az utolsó malaca is megdőglött.

— Hál' istennek, megszűnt a galíciai veszedelem! — kiáltott föl az orosz vezérkar, mikor az utolsó csapatait is megvertük.

A hős Náci kapitány

— Kép a 3. oldalon —

(Garay Ákos barátja és huszár-modellje volt a hős Náci kapitány, akiről maga a művész ezeket a megható sorokat írja:)

A Borsszem Jankó hasábjain nem egyszer szerepelt már ő, az én bálványozott hős barátom, (kapitánynak hívtuk, de már őrnagy volt) ki a haretérről is számos kitűnő huszáros dolgot küldött nekem. Többnyire úgy rajzoltam meg a témáit, hogy ő volt a főalak bennük. Legutolsó képe, amelyen a kozákoknak töri keresztül a frontját, talán épp abban az órában készült, amikor az orosz határon végzetesen megsebesült és jött utána nemsokára egy másik rajzom *Tiszti temetésen* címmel, anélkül, hogy sejtettem volna hősi halálát.

Szörnyű csatákban járt elől vitéz jászkúnjai élén, vérmezőkön nyargalt végig, elesett, kifáradt és lelke, amely oly ábrándos és szelíd volt, mint egy kisvárosi lányé, a csönd ölében pihen. Lágyan gomolygó, ismeretlen színű felhők közt, valami távoli muzsika, különösen balszamos illatok ülése közben. A mennyország lenne ez — így képzelem. Lelke beleolvadt a nagy mindenségbe, lehántotta magáról a földi bajt, a földi gondot — de ni, valami dübörgés hallatszik föl onnan alulról... sötétkék huszárok robognak előre... ismerős vitézek, jászkún huszárok. Mintha újra felnyilna a sebe, fölkiált:

— Csak még egyszer!... utoljára!... Eresszetek! Hurrá, fiam!...

Az éjszakázó

A pótsorozáson bevették a bohémfiút, kora tavasszal bevonult, kiképezték s a legközelebbi menetszázaddal ment Galiciába. Egy szép alkonyatkor került az első ütközetbe. A harc heves volt és egész éjjel eltartott, reggel felé azonban elcsitult. A bohémfiú, aki itt Pesten az éjszakákat kávéházakban töltötte és délután két órakor kezdte reggelizéssel a napot, derekasan állta a harcot, habár komisz és fáradságos menetelésből egyszerre, minden átmenet nélkül, pottyant bele. De aztán reggel, amikor megszűnt a tüzelés, így szólt:

— Én nem bánom, ha akár minden éjjel is így lesz, csak aztán délelőtt hagyják aludni az embert!

A hős Náci Kapitány

Garay rajza

(Szövege a 2. oldalon)

Ifjú nyírségi gavallérkoromban két öregúrral töltöttem életemet. Kálnay László köz és váltó öreg ügyvéddel és íróval, valamint a vármegye híres mulatójával és dálnoki Gaál Gyula nyugalmazott magyar színművésszel, aki emlékiratait írta a város végén és a teleírott diósgyőri ívek elérték a búbos kemence tetejét. Nótákra és életbölcseésekre oktattak a vén emberek, titokzatos csárdákba cipeltek, útszéli vendégfogadóknak olvastuk Petrarca szonettjeit vagy „a szépet tettük” a csaplárosnének. Ezidőtájt még bizonytalannak látszott, hogy a papi pályát választom vagy író leszek. A veterán színész mindenáron nagyváradi püspöknek szeretett volna látni, gyakran eljátszá szerepét a „13 vértanú” gyóntatópapjából, míg Kálnay László borízú hangon közberecsegett:

— Csokonainak volt igaza, és azonkívül senkinek sem volt igaza.

Különös mulatságaikba, torokra, keresztelőkre és névnapokra magukkal vittek, a vármegye valamennyi félbolondja, korhelye, különce a barátom lett, megtanítottak, hogyan kell udvarolni hervadt, ábrándos nemeskisasszonyoknak és vályogvető cigánylányoknak. Szüreti áldomások maradtak emlékezetemben és versek, amelyeket nők Poesie-könyvébe kellett írnom. A vizslanevelés, csikleves-főzés és az orvosi tudományból a megterhelt gyomornak gyógyítása csaknem szakfőrujat nyert bennem. A vidéki színésznők lovagja és vörösbor-képű öregeknek támogatója valék. S midőn már mindent megtanultam, egyszer Bujiba mentünk, Péter-Pálkor aratáshoz, amely éppen olyan ünnepély volt a régi világban, mint a névnap.

Egy vén különce nemes volt a házigazdánk, Prinyi Pálnak hívták és csupán azért ragaszkodott a gazdálkodáshoz, hogy aratáskor megismerkedjen a marokszedő-lányokkal. Tömérdék Panniról, Julisról, Ágnesről emlékezett, midőn sok bort ivott. Mindent elfelejtett már a világból, csak az arató-lányok nevei maradtak meg a memóriájában. A lóhoz oda kellett kötni, ha agarászóit, a karosszékéből nem tudott talpraállni, setétl már józanfejjel is csak négykézláb szeretett járni; elzüllött, molyette, vén bekecs volt az öreg, amelybe a szüzdohányt rejtik a finác elől. Tetőtől-talpig szemügyre vett.

— No majd keresünk neki fehérceselédet — mondta és gatyáról, ingról, kalapról gondoskodott, amelyben másnap a kaszálást megkezdhettem. Ezen a vidéken az urak együtt arattak a cselédekkel, a földesúr járt elől a kaszálásban és Prinyi Pál, a november-deres, aki egyébként mozogni sem tudott, legelől kaszált a sorban,

midőn a tücskök elhallgattak és a langyos nyári éjszakában a kereszték alól fölemelkedtek az aratók.

A szent, ünnepélyes aratás a nemzeti lélekben dicsőbben élt minden karácsonynál, húsvétnál. Aratáskor áhitat fogta el a lelkeket, — mintha ez lett volna az életnek egyetlen megnyilvánulása, amelyet szigorúan, komolyan fogtak fel a magyarok. A többi élet: tréfa, multság vagy betegség. Az aratás, az maga az élet, a valóság, mintha azért volnának csak magyarok e földön, hogy arassanak.

Prinyi Pál, a dohos, bundaszagú különce éppen oly jó kaszász volt, mint korhely. Bámulva néztem szikár farkas-izmaikat, amelyek munkába állottak a forró napsugár alatt. A kaszások izmai mind egyformák. Vékony, acél-sodronyszerű, úgynevezett magyar izmok, amelyek a kaszálás folytán nőttek a magyarok karjában. Prinyi vénségére is jobban tudott kaszálni, mint a fiatal legények.

Kálnay ügyvéd úr délig birta a versenyt, amely nemes virtusból a kaszálásnál kifejlődött a föld népe és az urak között. Addig derekasan dolgozott.

Anyugalmazott színművész valamely „csalás folytán”, amelyet később a marokszedő-asszony is megerősített, késő délutánig haladt a sorban.

Én pedig boldogan, bolondan, mint az ifjúság, amely mindennek örül, amely újszerű, — mindent nagy-szerűnek vél, amit még nem próbált, — minden virtust lélekkel cselekszik: kaszáltam, a derekam, a csontom, a látásom, a hallásom egyetlen érzésre reagált csupán, a búza lendülésére, amint az éles kasza elkapja.

Mily boldogság megtörölni a verejtékező homlokot és a napba nézni, amelynek hevét a belső melegtől nem is érezzük.

Mily gyönyör a levágott rendekre visszapillantani, mint egy munkás, derék életre néz vissza az ember.

Estére Prinyi Pál megveregette a vállam.

— Derék fickó vagy — mondta. — Neked adom Pannit.

Az aratólányok közül előkiáltott egy feketeszemű, búza-szál termetű parasztlányt és a régi urak pazarló kézmozdulatával rámutatott:

— Mára a tied, mert megérdemelted, a legszebb kalász a földjeimen.

Az arató a táborban

Pyári álmok garádicsán
Lépdelek az égit,
Onnét nézek szökefűrtös
Kis földemen végig:
Szöszhajában pipacs pirul,
Búzavirág kéklik,
Pipacs a kedv, virág a lány
A földtől az égit.

Odahaza már megérett
Kaszára a búza,
Fáradt fejét nap aranyja
Kedvvel koszorúzza,
Anyák fejét gond ezüslje
Fehérrel behúzza,
Lányok ölen friss kalászból
Kisorvad a búza.

Tavalyi jó kaszám éle
De nagyon kicsordult,
Poharamból az utolsó
Csöpp kedv is kicsordult,
Kiskapumnak sarokvasa
Még egyet csikordult —
Lányszemeknek kék kelyhéből
Könyharmat kicsordult.

Aki vetett, az arasson,
Gondárkol ne lásson,
Biborélet sátra alatt
Beverjen a páston.
Pipacs a kedv, virág a lány,
Asszony keble bársony . . .
Én csak innét nézem, — ez most
Az én aratásom.

МОЛНАР ЖЕНО

Lőszert!

LORD CHURCHILL, LONDON
Kueldjoen roegtoen loeszert
RUSZKIJ generaalís
RUSZKIJ, MOSZKVA
Alhanggal már utban van
Lord CHURCHILL

Kofák

Mihaszna. — Hogy mer maga gorombáskodni a nacságakkal?

A kofa. — Már kérem alássan, biztos úr, azt még csak lenyelem valahogy, hogy Pavlik őszentfölsége dik-tálja rám az árat, de a — *parlamenti jogaimat* nem hagyom.

Olasz büszkeség

(Cadorna jelentése.) Minden olasz hazafi büszke lehet azokra a pompás eredményekre, amelyeket nagyszerű csapataink eddig kivívtak. Alig egy hónap telt el a hadüzenet óta s már majdnem ott tartunk, ahová dicső szövetségeseink tizenegyhónapi véres küzdelem után jutottak el.

— Vajjon hol csókolja meg az olasz király a katonáit?

Napnyugati Félistenek

(Az Igy irtok ti újabb sorozata)

II.

Copperpickdombeyfield Dávid

(Dickens)

Nevem Copperpickdombeyfield Dávid, egy kis hában születtem, a folyó közelében, ahol bányamunkások ácsoltak és a köd állandóan befolyt az uccánkba.

Születésem előtt három nappal anyám a mi kis dolgozószobánkban ült és fejkötőcskét hímezett, miközben folyton áttekintett a szomszéd ablakra. A szomszéd ablakban egy öreg hivatalnok címszalagot irt, minden öt percen benyult a zsebébe, egy kis füstölt halat vett ki, egyetlen harapásra megette, miközben a fejét csóválta és minden hal után így szólt: „Ó szerencsétlen Jemmy! Szegény szerencsétlen gyermek!”

Míg ezek történtek, az előszobában megszólalt a csengő és anyám, miután letette kezéből a horgolást, fölkelt és kiment ajtót nyitni. Az ajtóban először egy hosszú, nedves kéz jelent meg, azután egy fej, amely nagyon hasonlított egy kézhez, legalább anyám úgy találta, mintha egy kifordított tenyérre szemet, orrot és száját alkalmazott volna valamely ügyetlen bábfestő. A fej után hosszú, barna kabát következett, majd szürke, csíkos nadrág, végre két eléggé viseltes cipő. Mikor az egész alak bent volt, szertartásosan meghajolt anyám előtt és kijelentette, hogy Bebek hívják. Mr. Beb e szavak után hátrafordult, füttyentett és így szólt: „Kuss, kuss Napoleon! Nem tudsz illetet?” Anyám csodálkozva tekintett ki a folyosóra, hogy a kutyát vagy más állatot keresse, akihez szükségképpen e szavakat kellett, hogy intézte legyen Beb úr, de nem látott senkit, semmit. Kissé zavartan betessékelte Beb urat és megkérdezte, mivel szolgálhat?

Beb úr levette kalapját, zsebeiből egy félméter hosszú gummicövet halászott ki, ezzel a csövel megdörgölte a homlokát, visszatette a csövet és titokzatosan így szólt:

— Copperpickdombeyfield asszonysághoz van szerencsém?

Anyám biztosította, hogy ahhoz van szerencséje.

— Nos, — mondotta Beb úr, lehetőleg még titokzatosabban — nos, nos asszonyom, ugyebár, tartsuk szem előtt mindig a kedélyességet, a tisztességes kedélyességet, valóban, asszonyom! . . . Kuss, kuss, Napoleon! Nem tudsz illetet?

Az utolsó szavakat hátrafelé intézte, mintha a szék alatt volna az a valaki, vagy valami, akit ily módon utasított rendre, de anyám csodálkozva tapasztalta, hogy senki sincsen ottan.

Beb úr figyelmeztetőleg emelte föl egyik kezét és egyre titokzatosabban folytatta:

— Mert legyünk tisztában, asszonyom, azzal, hogy a tisztességes kedélyesség, a tisztességes, ismétlem . . . szóval, nos, asszonyom, mi mindnyájan szegény, szánandó halandók vagyunk csak . . . Kuss, kuss Napoleon!

Anyám megnyugodott benne, hogy Beb úrnak ez már valamely jámbor szokása, amiben kár őt megakadályozni. Nem is akadályozta meg, annál kevésbé, mert e percben kopogtak és Neekle asszonyság tette tiszteletét.

Neekle asszonyság nagyon derék hölgy volt és szívesen megbocsátotta neki az ember azt a sajátságát, hogy beszédközben a kezében lévő sodrófával gyakran fejbekölintotta azt, akivel beszélt és minden ütésnél így szólt: „Hihi . . . Papperlapap!” Különbösen állandóan nagyon vidám volt és az embereket „csokoládés mrányuská”-nak nevezte.

— Édes csokoládés mrányuskám, — mondta Neeklené asszonyság anyámnak — hát mit szól ezekhez a gyerekekhez? Hihi, papperlapap! . . .

— Asszonyom, — szólt közbe Beb úr ünnepélyesen, — nagyon sajnálnám, ha elfelejtené, mennyire tisztában illik lennünk azzal, hogy a tisztességes kedélyesség — szóval, hogy mi ama szegény halandók vagyunk, akiknek . . . Kuss, kuss Napoleon!

Anyám zavartan és tétován nézett ki az ablakon, melyen keresztül a szembenlévő ház emeletén láthatta az öreg hivatalnokot amint körülményesen letette kezéből a tollat, zsebébe nyult, egy füstölt halat szedett elő, megette és így szólt: „Ó szerencsétlen Jemmy — szegény, szerencsétlen gyermek!”

Ezután minden jóra fordult, a jó embereknek nagyszerű lett az élete és boldogan éltek, míg a rossz embereket becsukták a börtönbe.

Carinti

Azok az édes nők!

(A drogériában.)

— Sajnáljuk, nagyságos asszony, kifogyott a puderünk. Tetszik tudni, a háború miatt...

— Hát nem borzasztó ez a háború?! . . .

A Terézvárosban

— Hogy van, Grünweig úr, ebben a háborús világban?

— Köszönöm. Uneinberufen — jól.

— Vajon hol csokolja meg az olasz király a katonáit?

Liszt

Zúg a malom, jár a gép;
Pirosposzgás baka szép! —
Kell a liszt.
Ha megtelik a garat:
Csupa harcos akarat.

Ezer éjjen s napon át,
Örlik a sok gabonát:
Kell a liszt.
Búza, rozs ma annyit ér.
Amennyi kell férfitér.

Mi döng úgy át a falon,
Ágyúszó vagy a malom?
Kell a liszt.
Mi füstölg oly szaporán,
Lőpor vagy a liszt talán?...

Enni, élni csak muszáj,
Tábor, utca csupa száj,
Kell a liszt.
Lisztből vér lesz, emberek,
Tüzet fognak az erek.

Lisztből vér lesz, ha megér!
Visszahozza a szekér —
Kell a liszt.
Vagy vissza se hozza már —
De a malom, egyre jár...

Somlyó Zoltán

Veszteséglisták

- Mégis csak tisztességes államforma a köztársaság.
 - Például . . .
 - Például Franciaország.
- Még most sem ad ki veszteséglistát. Hogy kimélik ott a polgárok idegeit!

Rémhír

— Mit szól hozzá, az olaszok több helyütt megvetették a lábukat!

— No hallja, az olaszok lábait minden becsületes ember megveti.

Mi ez?

Találós mese gyermekeknek.

Hindenburg learatta, Mackensen elcsépelte, Linsingen betakarította, Boehm-Ermolli megörölte, a fene megette.

Meghatározás

- Mi a monológ?
- Beszélgetés egy pesti férj és feleség között a kávéházban.
- Azt hittem, ezt dialógusnak hívják.
- Nem. Dialógus az, mikor ketten beszélgetnek.

— Vajjon hol csókolja meg az olasz király a katonáit?

Súlyos fenyegetés

— Te Nikoláj, ha nem dolgozol becsületesen, visszaküldelek a regimentedhez!

Avanti

Isonzo két partján már áll a nagy torna,
Már hull az olasz vér, mint mennyei csatorna,
Mert szörnyű a munka, a munka giganti,
Avanti, avanti, signori briganti!...

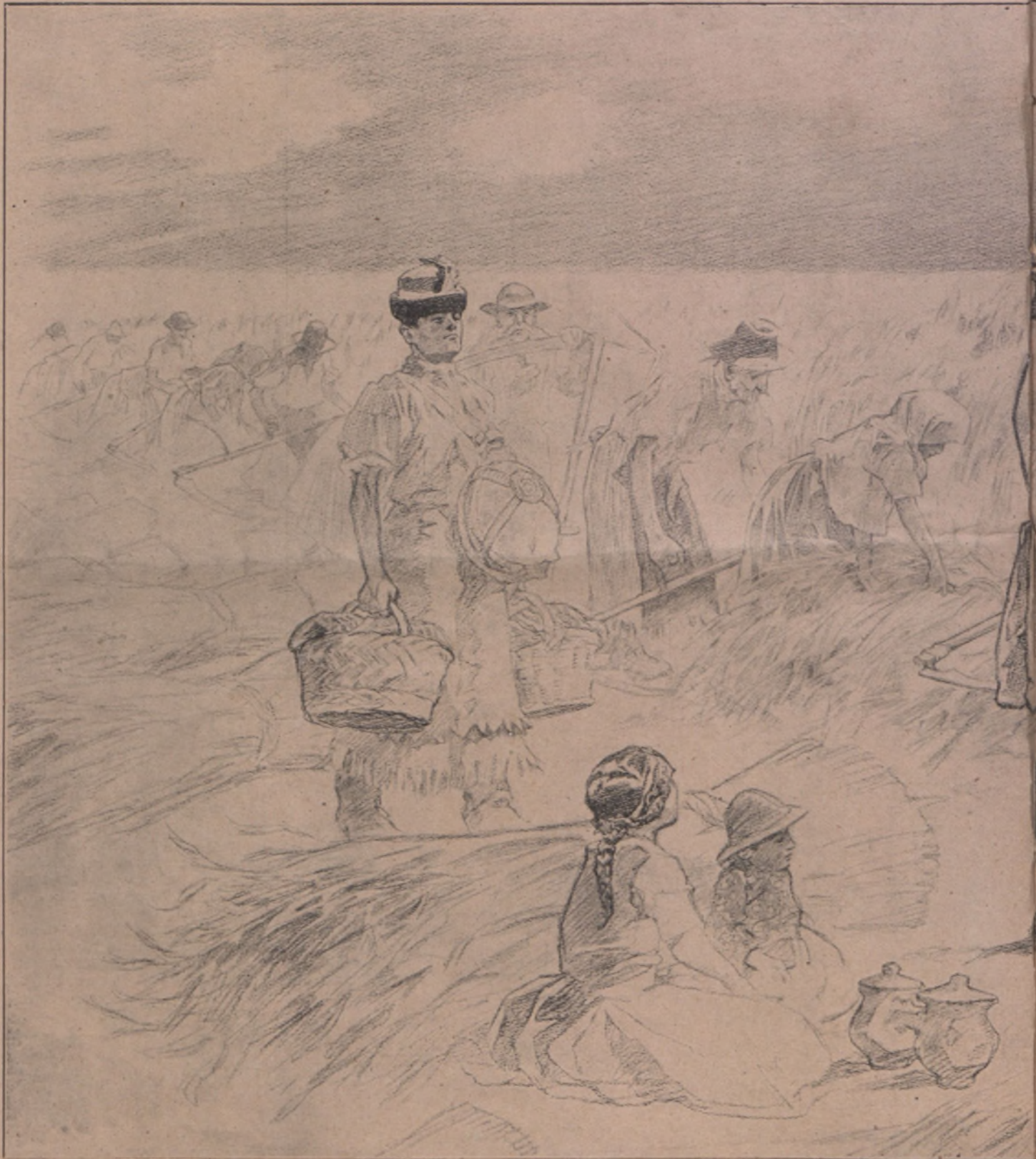
És ment az alpesi, mi büszke, mi délceg,
De rája feküdtek az alpesi béceek
S kemény a magyar, mint a föld, mely teremti,
Avanti, avanti, signori briganti!...

Csak egyet ha lépne, magyar vas beéri,
De egyet se lép már a bersaglieri,
Ő lépne, de vére, a gyáva leinti:
Csak vissza, csak vissza, signori briganti!...

A medve meg a csizma

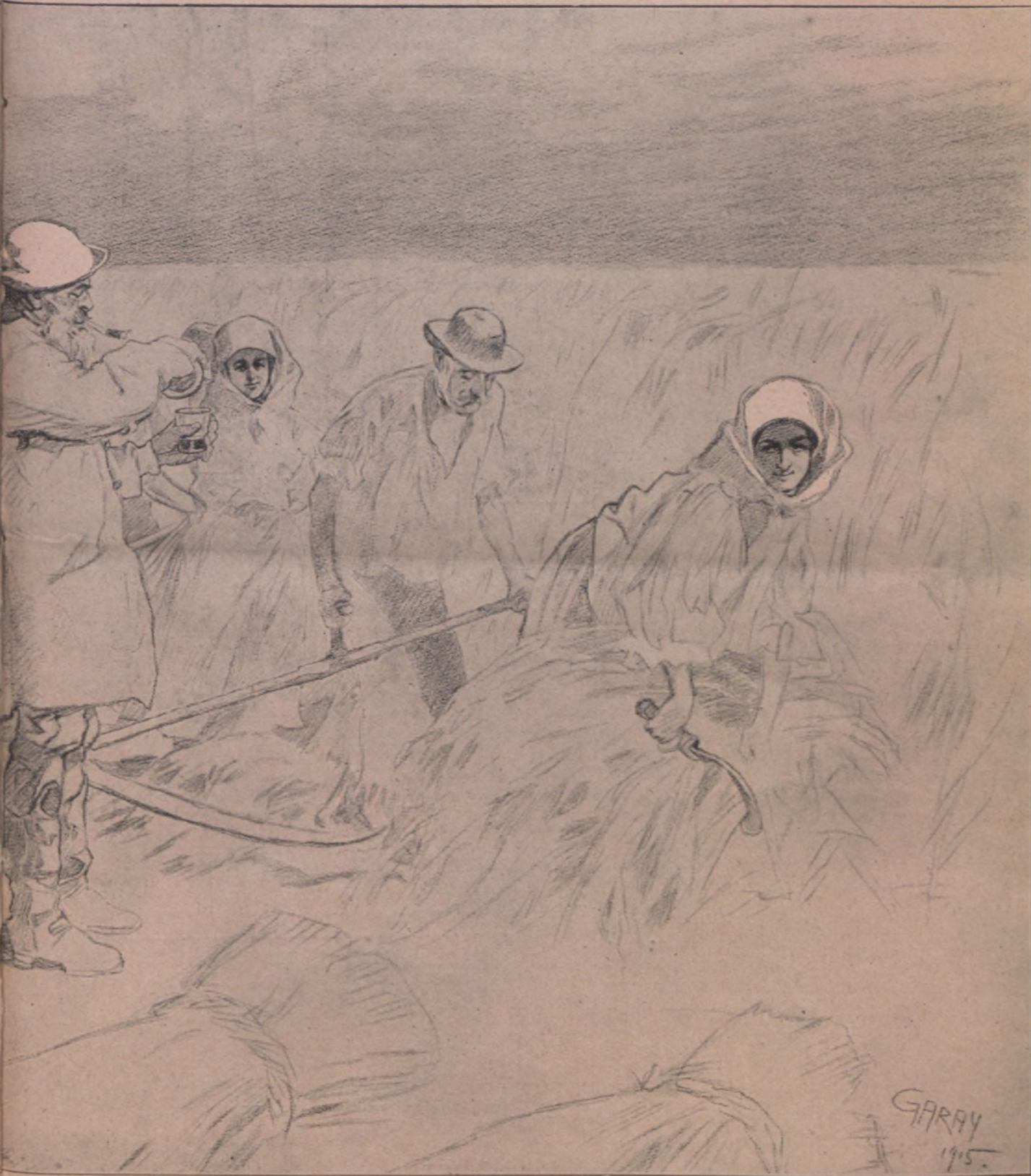
- Fejezze ki röviden, mit csinálunk mi most voltaképpen az oroszsal, meg az olasszal?
- Kifejezem. Megtanítjuk a medvét csizmába dudálni.

Aratás a világhá

Garay rajza

orú esztendejében

Tolyáss Dániel

kasznárnak gazdasági tudósítása

Mgs br. Wewrewshegyy Dávid udv. tanácsos úrnak
buda-Pestenn

Pa Gecsér Junius 23-dikánn

Méltás Uram!
Kegyes Joól Tévóm!

Alázatosan tudósítom Méltóságodat, hogy a' Háborús Időkben meghfogyatkozott Marha Állomány kimélése okáért a' Plébános úr által hetenként 5-t félbőjtöt rendeltettem el valláserköltsi alapon. Az Uradalmi tanító ékes Versezetet költött ki ezen alkalomból, még peniglen ezen sorral minden

struffi végezettyén: „Hogy ne légyen élelmünk hiányos, Legyen kiki Vegetári-jános.“ Alázattal bátorodom hinni, hogy ezen felszólításnak tellyes Fogatnyta léssen — igeniss.

Eős Nemessy Byrtokunkon a' Méhészet fejlesztésére is különös Gondot fordítok. A' kondásgyerekek egy lerakódott vad méh-Rajt nem tudvann másutt elhelhezni, Méltóságodnak az Irodai szekrény tetején egyik katulában talált nagybetsű Kőtszökalapját használta föl ügyessen kasi célokra. Gondolvann arra is, hogy ezen magas Kalap alatt bemzsegett már sok nemess Gondolat, mik is Méltásod elméjéből ereszkettek oda alá. A' kondásgyerekek soósvízét öntött a' Cilynderbe, ki-peckézte Páltzikákkal és így sikerült megh tsinálni a' kast. Egy szemtelen Méh ugyan benne hagyá alattomos Fülánkját az Ágnes alsószoknyája közelében, de érilles tsendörünknek fényessen sikerült a' Fülánkot salyátkezüleg eltávolítani — igeniss.

A' Fogoll-táborból küldendő munkások közé méltóztasson taljánokat iss kevertetni, mivel hogy a' piócás feneken át építeni szándékolt Gátat a' lápon keresztül kell vezetni, ami nehéz és veszedelmes munka, mi több: süppedés föltán az elmerülés is eléfordulhat, de a' taljánért nem kár — engedelmével.

A' repce után vágjuk az őszi árpát, utánna vágjuk a' rozst, utánna a' búzát, vagy iss rendszert tartunk, nem úgy, mint a' német Hadvezérek, akik minden rend és szer nélkül nyakra-főre vágják az Angliust, a' Frantziját meg a' Muszkát, penig mindvalamennyi éretlen — igeniss.

Ha nem sérteném Méltóságodat, alázatval kérném, kegyeskednék az Uradalom részére helli használatra egy Repülőgépet bé szerezni, mivel már a' lábam nem bírja gázolni a' sűrű búzavetések, hát fölülről nézném a' Táblákat, hiszen Méltásod már nem 1-szer kegyeskedett mondani, hogy majd meglássa, maga Tajáss, maga még repülni fogh — igeniss.

Külön tso magban küldök egy kiss tseresnyét, ribizlit, medgyet. A' tseresnyét a' Méltásogos Báróné ne

bontsa, mert így nem férges amint van, de mihellest kibontják, tele vagyon pondróval. Ezen alkalomból kewzlewm alázatosan, hogy Marháink aligh vagynak, széna ellenben van sok, persze nints, aki megh egye, ha megh van, ami enné, úgy nints, amit megh enne. Továbbad: a' Kösségi Biró itt járt Reéz-gyűjtés végetth, de nem tudtam vala rezelni, mert a' „Lyukas“ izrahelita tavall öszveszette az ótska vasat mi-1-mást. Méltóztasson tehát Oda fönt Méltásogodnak rezelni.

Mellyel iss ewrewklewk

Méltásogos Uramnak, Kegyes Joól Tévómnek
tanulmányos, hívséges szolgálja

tikmonyi és hohenhámi TOLYÁSS DÁNIEL m. p.

P. S. A' Nap-szám oll magas, hogy láltalánn kár volt nekem nadrághba születni, mert a' gatyás nép mostand boldog: kap öt koronát naponta a' himje, a' nősténye penig hármat. Az Ágnes tsak egyet, legfőljebb kettőt fogh kapni — majd drót uttján fogom közleni Méltásogoddal az ewrewmhir. Fűzöt már nem visel, amit fölötte heleslek ez romlott világ hóbotyái közepette. De azért ugyantsak kíván vagy két vitéz kassai Bakát. A' magas Hadi érdek-veszélleztetése nélkül a' Honvédelem Ügy Minisztere talán megh is teendi Méltásogod kedveért.

IDEM DE EADEM.

Barangolás a sajtó-özsungelben

Vexirbild, vagy: hol az életmentő?

„Az életmentő győri püspök. Győrből jelentik: A minap Buti Nándor kocsis a Győr közelében levő Abdá községben a Rábea folyóban fürösztötte lovait. Ő maga az egyik ló hátára ült, azonban lecsúszott a lóról és eltűnt a hullámokban. Az abdai jegyző vette észre a szerencsétlenséget és többedmagával segítségére sietett az eltűnt kocsisnak, akit azonban csak hosszas fáradság után, halászhaló segítségével sikerült a vízből kihúzni. Eppen ebben az időben haladt el a szerencsétlenség helye mellett Fetser Antal győri megyéspüspök, aki kiszállott kocsijából és nyomban élesztési kísérleteket végzett a vízből kimentett emberen, ámde a kísérletek nem jártak eredménnyel, mert Buti, aki közel egy órán keresztül volt a vízben, már kiszivedett.“ (Az Est június 15. számából.)

Hát itt hol a püspök?

„Glattfelder püspök Aradon. Vasárnap reggel 7 órakor megkondultak a minorita rendház templomának harangjai. Balogh Endre dr., a felszentelendő új pap tiszteletére impozáns menet indult a templomba. A templom kapujában virágok közt 30 fehér-ruhás hölgy, élükön báró Urbán Péternével üdvözölték a papságot. Dr. Balogh Imre, ki Rómából a háború kitörése folytán jött haza, miután a jogdoktorátust kitüntetéssel szerezte meg, megtartotta első miséjét és ezzel az első ünnepség véget ért.“ (Az Aradi Híradó június 21-iki számából.)

Megoldás

Szabadalmazott londoni tudósítónk a leghitelesebb formában arról értesült, hogy az ántánt-államok hadvezetőségei pompás formulát találtak a vezérkari jelentések folyton égetőbbé váló kérdésének megoldására. Az új formulát már szabadalmaztatták. Angol szabad. 28, Francia szabad. 606, Orosz szabad. (nem szabad megírni), az olaszok egyszerűen ellopták. Szabadalmazott tudósítónk is ellopta. Alább közöljük a formulákat, amelyeknek eredetije saját bekeretezésünkben látható saját kiadóhivatalunk saját fiókjának saját kirakatában, saját olvasóink sajátjára. Nna. A formulák itt következnek.

1. Az orosz vezérkar jelenti:

— Frontunkon a helyzet változatlan. Semmi ujság nincs a frontunkon. Egyetlen ujság sincs. Valamennyit elkoboztuk és házilag fölhasználtuk. Dicső szövetségeseink minden nap újabb tért foglalnak *Franciaországban*, lépérről-lépésre haladva. A hős angol csapatok minden talpalattnyi területet vérrel áztatnak. A franciák vérével. A németek veszteségei leírhatatlanok. Nincs toll, amely leírhatná. *Számtalan* foglyot ejtettünk. Se szerük, se számuk, de inkább szerük. Az olasz harctéren is heves küzdelmek játszódtak le. Az Isonzo folyót az olasz csapatok rohammal *bevétték*. E nagyszerű hadművelet úgy *folyt le*, hogy Cadorna száz hordó chiantit öntetett az Isonzoba, mire az olaszok az egész folyót kiitták. A diadalmasan megkezdett offenzívát csak azért kellett egyelőre félbeszakítani, mert az osztrák-magyar parancsnokság a népjog és hadijog hallatlanul barbár megsértésével, előzőleg húsz hordó ricinust öntetett az Isonzoba. Ezért még számolni fog a monarchia a történelem széke előtt!

2. Joffrench jelenti:

— Frontunkon a helyzet változatlan, semmi jelenteni való nincs. A küzdelmek folynak. Folydogálnak. Hadműveleteink elválaszthatatlanul összefüggnek dicső szövetségeseink nagyszerű hadműveleteivel, aminek már eddig is elsőrangú eredményeket köszönhetünk. A dicső orosz hadsereg nagyszerű offenzívája után ezidőszert egy fényes haditervet hajt végre, amely a német és osztrák-magyar hadseregek teljes megsemmisítését készíti elő. Az orosz hadvezetőség pompás hadmozdulatokkal kivonja csapatait Galiciából (csak a ménkü csapna már abba a Nikolájevicsbe!), hogy újból csoportosítsa azokat

a mi frontunkon, a német hadsereg háta mögött. Az orosz csapatokat Amerikán keresztül, a *Lusitania* nevű tenger-alatti óriáshajón fogjuk Franciaországba szállítani.

3. Cadorna jelenti:

— Frontunkon a helyzet változatlan. Semmi jelentős esemény nem történt. Hadműveleteink szorososan egybekapcsolódnak dicső szövetségeseink (stb.) Dicső szövetségeseink minden nap újabb tért foglalnak Franciaországban (stb. . . , lásd az orosz jelentést!). Az orosz hadsereg nagyszerű offenzívája után (stb. . . , lásd az angol-francia jelentést!). Egyes rágalomokkal szemben pedig kijelentjük, hogy (lásd az osztrák-magyar és német jelentést!).

■ Szerkesztői üzenetek ■

A Borsszem Jankó adomapályázata július 15-én jár le!

V. A. (Győr.) Mind a két adoma izléstelen. Nem pályázhatnak. Abban viszont igaza van, hogy az olaszok Görz helyet görcset fognak kapni. — A. J. Csak esetek, igénytelen apróságok, csattanó nélkül. — H. J. Ebbe a sütetbe túlsok kukoricaisztet kevert. A csöszöknek sokkal több humorral kéne beszélniük. — H. M. Esetleg csinálunk belőle valamit. Az alapötlet jó, de a részletekben elhagyta a lelemény. — Tuki. Háborús fűzfapoézisnél se több, se kevesebb. — Ifj. F. M. Vigyázó Laci azt izeni neked, hogy ne foglalkozzál felnőtteknek való dolgokkal. Van még hozzá idő elegendő. Tíz évig egyebet se csinálj, csak tanulj, hogy derék ember váljon belőled. — g. d. Fordulatos, eleven. Jövőre jobb verset várunk; akkor odabiggyesztjük a jelét is. — Dr. L. Gy. Tévedni méltóztatik. A kivágot ujsághír szerint az asszonyt, aki eszméletét veszítette, félóra mulva találták meg s aztán telefonoztak a mentőkért. Mi ebben a furesaság? Anyi „csizma” van a napisajtóban, hogy valóban fölsleges fölszisszenni, mikor még csak a cipő se szorít. — K. H. Már megmondtuk néhányszor, hogy csak annak van morális jogcíme mást a lövészárókba küldeni, aki maga is ott van. A szájhösködés kora még a legvéresebb háború tombolása közben sem járt le? Kacagtató. — Kakuk. Egyetlen apróság félig-meddig sikerült, de a pályázatban nem vehet részt, mert nem adomaszerű. Csattanót adtunk ahhoz az egyhez is, hogy valami formája legyen. — Blokad. Pályázaton kívül. Anekdotát kívánunk, nem pedig viccet. Az élc rendszerint egy szón vagy kifejezésen fordul meg, az adomában mese is van. — Karrikatura. A vidám vidéki históriát nem mulasztjuk el széjjeltrombitálni, mihelyt helyünk lesz rá. — R. M. Elég szörnyű. Az a fő, hogy megemésztés előtt sikerült túladni rajta. — *Több levélről a jövő számban.*

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR JENŐ

Művészeti szerkesztő: BÉR DEZSÓ

Lembergben

több mint kilenc hónapig szenvedtek az orosz uralom és a

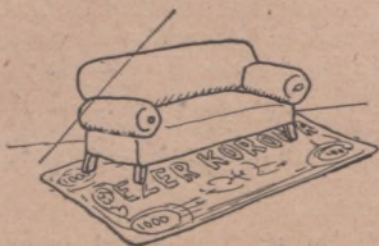
KOTÁNYI PAPRIKA

hiánya miatt. Most már nincs orosz és van eredeti Kotányi paprika.

Főüzlet: Budapest, Teréz-körút 7.
Fióküzletek: VII., Kun-utca 12. és
Szegeden, Kárász-utca 5. sz.
Newyork, 205, 2. Avenue, 13. Str.

Képrejtvény

Jutalma a BORSSZEM JANKÓ 1915-re szóló naptárának egy példánya. A BORSSZEM JANKÓ 2480. (25.) számában közölt képrejtvény megfejtése:

Bali

A megfejtést 396-an küldték be. Nyertes Jedlicska István (Győr, cs. és kir. kiegészítő hadikórház) lett, aki mint a rébusz-szelvény beküldője megkapta a Borsszem Jankó 1915. évi naptárát. A Borsszem Jankó naptárának kisorsolásában résztvesznek a nem előfizetők is, ha ezt a szelvényt — az adatok közlésével — beküldik a szerkesztőségnek.

RÉBUSZ-SZELVÉNY

Megfejtés:

Név és lakás:

Kiadó-tulajdonos: A BORSSZEM JANKÓ lapkiadó-részvénytársaság. Szerkesztőség: IV., Károly-körút 4. Kiadóhivatal: VI., Teréz-körút 38. Előfizetési ár: Egész évre 16 K. — Fél évre 8 K. — Negyed évre 4 K. Egyes szám ára 36 fillér. Megjelenik minden vasárnap. Telefonszámok: Felelős szerkesztő 33—24. Művészeti szerkesztő 61—86. Kiadóhivatal 138—05.

Ha bevonul

„Szanitéc“ tetűport

biztosan vigyen magával!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában
1 koronáért tábori csomagolásban.

Ahol nem volna, oda 3 dobozt utánvétellel küld

AUBER GYÓGYTÁR, MOHÁCS 10.

MEGHIVÓ REINER MIKSA

BUTORNAGYÁRUHÁZ
LAKBERENDEZÉSEINEK
MEGTEKINTÉSÉRE

BUDAPEST VIII., GYULAI PÁL-U. 4
(RÓKUSKÓRHÁZ MELLETT)

TELEFON: JÓZSEF 5—36.

Olcso szabott árak.

Vidékre ingyen csomagolás.

PÉNZ KÖLCSÖN

SORSJEGYEKRE
ÉRTÉKPAPIROKRA

hadikölcsönre és minden tőzsdén
jegyzett papírra minden összeget
azonnal folyósítunk.

A kölcsön apró részletekben törleszhető. A sorsjegyszámokat a letétjegyben elismerjük. — Bárhol zálogban levő, **ügyszintén részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.** Olcsó kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD BANKHÁZ BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 2.
FENNALL, 40 ÉVE.

HÖLGYEK

kimaradáskor, zavaroknál
csak a hatásos

Dr. Schweitzer-féle párisi

különlegességi szert

rendeljük. Ártalmatlanságáért ke-
zesség. Ára 12 K, extraerős 16 K.
Szétküldés bérmentve és disz-
krétén utánvétellel. **Anton Gross**
kiviteli háza **Budapest, VIII.,
József-körút 23. szám.**

Hirdetések
felvételnek
a kiadóhivatalban

A kerékpárvilágot 20 év óta uraló
eredeti „The Champion“ kerékpárok

3 évi jótállással, mélyen leszállítva 165
koronától, havi 10 és 12 K-ás részletekre.
Speciál kerékpárokat 85 koronáért és
kerékpáralkatrészeket gumi- és belső
kötőket, pedálokat, láncokat, fogaskerekeket, kon-
uszát, esészeket stb. vidékre is bárhová
30% árleszállítással szállítunk.

Láng Jakab és Fia

kerékpár-alkatrész- és kerékpárnagykeres.
BUDAPEST, VIII., József-körút 41/b.
Fióküzleteink: VI., Andrásy-út 6. Nagy
Baross-tér 3. Budán: Margit-körút 55. sz.,
árjegyzék 1500 képpel ingyen és bérmentve.

Szakorvos

DR. KAJDACSY

bőrgyógyász, v. kórházi orvos

BUDAPEST, VIII., József-körút 2/G. sz.

Gyógyít biztos sikerrel, tapasztalatai alapján: mindenféle bőr-
bajokat, idegbetegséget, valamint női bajokat, Beoltások: „Ehr-
lich 606“ módosított legújabb szerével. Vervizsgálat Wasser-
mann tanár módszerével. Nőknek külön bejárat, levél útján
is gyógyulást találnak azok, akik személyesen meg nem jelen-
hetnek, vagy a fővárostól távol laknak. Gyógyszerekről gon-
doskodik. Szakszerű könyvét bárkinek ingyen küldi, költség (30
filléres bélyeg) ellenében. Rendel: d. e. 10—4-ig és este 7—8-ig.

Eredeti importált
amerikai
manillazsineg,
kézi kévekötél.

Új és egyszer használt
zsákok,
ponyvák.

**Hazai zsák-
és ponyva-
gyár és kölcsönintézet**

NAGEL ADOLF

Budapest, V., Arany János-u. 10.

Sürgőnycim: Nagela Budapest. Vidéki telefon 104-10 és 35-92

A mezőgazdaság és ipar szempontjából

egyaránt fontos az olcsó erőforrás. A szab. „Astra“ gázgépek az iparban alkalmas **stabilgépek**, a cséplési célokra szolgáló **lokomobilok** és a vontatáshoz és szántáshoz szükséges **ekemozdonyok** alakjában kerülnek forgalomba.

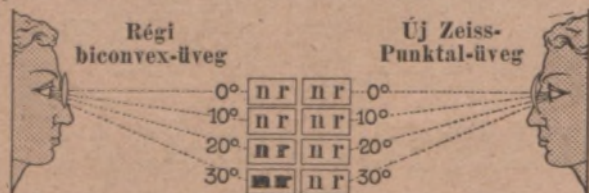
A szab. „Astra“ gázgépek fűtőanyaga a faszén. Egy 20 lóerős benzinmotor 10 óra alatt 70 kg. benzint fogyaszt, annak mai ára 105 korona; egy 20 lóerős gőzlokomobil 10 óra alatt 800 kg. kőszénét fogyaszt 28 korona értékben, egy 20 lóerős „Astra“ gázgép pedig 10 óra alatt 90 kg. faszénét fogyaszt 7.— korona értékben.

Az „Astra“ gázgépeket a Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége árusítja és szívesen nyújt részletes felvilágosításokat.

ZEISS

PUNKTAL-ÜVEGEK.

Pontszerűen ábrázoló pápaszemek.

Fenti képet látjuk a régi és új üvegen keresztül a látóirány 10, 20 és 30 foknyi elhajlásánál.

Az új rendszerű Zeiss Punktal-üvegek tiszta éles képet és nagyobb látteret adnak, ennek folytán nem korlátozzák a szem természetes mozgási szabadságát.

Zeiss Punktal-üvegek csak látásereszközök útján kaphatók.

IX/3, Ferstelgasse 1.

Kérje ingyen és bérmentve Opto 104 prospektusunkat

Enyelgés

— Nem szégyenled magad? Magasrangú állami hivatalnok létedre egy közönséges kofaasszonnyal enyelgész?
— Én?
— Ne beszélj, hiszen hallottam, mit mondtál neki az imént...
— A tiszta, szomorú igazságot. Azt mondtam neki, hogy drágaságom.

Gyermekkorom óta gyógyított „n magamat mindenféle 45 éves koromig szenvedésménytelenül, míg a

Morleyphoneval

most kitűnően hallok. Wan Mons Rene franc'a nyelvtanár, Temesvárt. ☉ A Morleyphone apró, láthatatlan fültelefon, éjjel-nappal használható, halk hangok, nevetések tisztán hallhatók! Több ezer használatban. Súlyja 1/2 gramm. Számítalan bálalevél. Nehezen hallóknak és fülzugában szenvedőknek prospektust 50 fillér bélyeg ellenében küld

RADVÁNYI ISTVÁN,
Budapest,
IV., Kigyó-tér 5. szám.

Az „Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére, Élet- és Gyermekbiztosító Társaság mint Szövetkezet” f. hó 18-án tartotta meg Ruffy Pál min. tanácsos elnöklésével az intézet Károly körút 3. sz. alatti székházában XXII. évi rendes közgyűlését, amelyen az intézetnek számos tagja vett részt. A felolvasásra került múlt évi zárszámadásból kitűnik, hogy a múlt év végén 71,734 kötvény 85.190.806.—korona biztosított tőkével volt érvényben. A különböző tartalékok összege a 32 milliót túlhaladja. Az üzletév főösszege 133.013.73 korona, ami lehetővé tette, hogy a biztosított felek osztalékadjójába 73.208.24 korona utaltassék át, minek következtében ezen tartalék immár 395.201.09 korona. A közgyűlés a felolvasott jelentéseket és zárszámadásokat különös megaláztatással tudomásul vette. Gróf Bethlen János úr indítványára Gálos Kálmán, dr. Szóts Ferenc, Janovitz J. József és Katona Zoltán urak felügyelőbizottsági tagokul választottak. A felügyelő bizottság elnökévé Gálos Kálmán úr választott.

Az ember meg a gép

— Emmán okos dolog, komám, hogy a gép is elvégzi a munkát, ha az ember elmegy katonának.

— Nono, a'vvóna csak a kunet, ha olyan masinát tanáílnának ki, amelyik a katoná munkáját végezné el, hogyha hazagyűn aratni.

Kedves Borsszem Jankó!

Most, hogy a katonák egy részét aratási szabadságra engedik, egy katonasorban levő ripacs is jelentkezett aratási szabadságért.

— Megbolondult maga? — rivalt rá az ezredes — mit akar maga az aratással?

— Kéremalássan, — válaszolta a ripacs — a mi társulatunknál nyár elején a jobb tagok szabadságra mennek és ilyenkor szoktam én rendesen sikereket aratni.

Bachruch A.

ezüstárúgyára

cs. és kir. udvari
és kamarai szállító
BUDAPEST, IV.,
Királyi Pál-utca 13.

A gyári épület földszinti dísz helyiségeiben állandó eladás nagyban és kicsinyben legolcsóbban
☞ szabott eredeti gyári áron. ☞

Az +elhízás+

kitűnően bevált ellenszere az aranyérmekkel és oklevelekkel kitüntetett „Dakodín”. Nincs túlerős test, nincs kiálló csípő többé, hanem csak karesz, elegáns alak és kecses törzset. Nem orvosság ez, nem titkos szer, csupán a túlerős, de egészséges egyének biztos eszköze a normális testalkat elnyerésére. Diétát nem kell tartani s nem szükséges a megszokott étrend megváltoztatása. A hatás mégis meglepő. Egy csomagnak, amely egy egész hónapra elegendő, 7 kor 50 fill. az ára, két csomag 14 kor. Kapható a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett. Gyártótelep: **Hivaryon & Co.** Newyork. Egyedüli széküldési hely: **Gross Antal kivitelű háza, Budapest, VIII., József-körút 23—25. szám.**

CSÍZFÜRDŐ

Ismertetőt küld a fürdőigazgatóság Csízfürdőn. Gömör m. a serdülők és gyermekek fürdője május 1-én **MEGNYILT.**

Napoleon nem a franciáké, hanem az egész emberiségé!

MEGJELENT
a könyvpiac legszenzációsabb műve:

BONAPARTE NAPOLEON EMLEKIRATA

Ára
8
korona

a magyar Napoleon-irodalom legrégebb, egykori kézírásos lelete.
1815–1915.

Előtanulmányal, szövegjegyzetekkel, valamint I. Napoleon életrajzával ellátta:
Huttkay Lipót dr.
jogakadémiai tanár, a csász. és kir. 6. gyalogezred tábori lelkésze.

Kapható a kiadónál:

Szilágyi Miklós „Magyar Vállalkozás” lap- és könyvkiadóvállalatánál, Budapest, V., Hold-u. 15.

Szemelvények a műből:

**Napoleon
a vaskeresztről:**

„Én vagyok az igazi alapítója a vaskeresztnek, melynek a népek számára megváltást kell vala szereznie; én adtam a gyáva, puha és elnyomott kornak kezébe a vasat, hogy az hartzban gyakorolja magát és erősítse szabadságának fenntartására.”

**Napoleon
a franciákról:**

„Az enyimnek (Franciaország) a gyáva árulást soha megbocsájtani nem fogom. Ok szíva lepte meg engem, mint éhes legyek és elröpültek, midőn jól voltak lakva. De azért éppen nem idegenedtem el, mert az embereknek nincsenek barátai, csak szerentséjének.”

**Napoleon
szövetségeseink-
ről, a németekről:**

„Azon egy érdemet legalább szereztem Európa s az emberiségre nézve, hogy a németeket önszmeletre hoztam. Maga ezen nép, mely híven és betűletesen hisz a mennyben és a mindenható Istenben s melly szemtelenül nem teszi kénykedvét a teremtés végtéljává: megérdemli egy nagy embernek erejét s ezt fogja is bírni.”

**Napoleon
az angolokról:**

„Nem találtam a világ történetében példát arra, hogy egy kereskedő ország az emberiségnek érdekét tisztán megőrizte volna.”

Ime: a nagy hadvezér 100 évvel megelőzte korát és — úgyszólván — megjósolta a mostani kor nagy eseményeit.

Kérjük ezt levágni és kitöltve alanti címre beküldeni:

**SZILÁGYI MIKLÓS: „Magyar Vállalkozás” lap- és könyvkiadóvállalatának
Budapest, V., Hold-utca 15. szám.**

**Alulírott megrendelem „BONAPARTE NAPOLEON EMLÉKIRATA” című
művet 8 koronáért, mely összeget egyidejűleg feladom.
utánvételezni kérem.**

A meg nem felelőt kérjük törölni.
Utánvételnél a portóköltséget hozzászámítjuk.

alíráás.

pontos cím (lakhely).

Wagner
Hangszer-
Király

„Mikor az est mesélni kezd“

„JAJ ZSUZSIKÁM“

Éneklő Király Ernő.

Azonkívül most jelent meg

„A HAZÁÉRT“

I. és II. rész. **Háborús gramofon-szkeccs.** Nagyszerű kétoldalú **hanglemezek.** Minden eddig létező hanglemezeket felülmúlják. Kizárólag csakis egyedül

WÁGNER

„Hangszer-Király“-nál

Budapest, József-körút 15. szám.

Telefon. — Saját műterem.

Lemezekről és hangszerekről 14. sz. árjegyzék **ingyen.** Lemezeket **ismét cseré!** Hanglemezek **60 fill.-től 3 K.-ig.** Ügyeljen a „Wagner“ névre, mert könnyen tévedhet

Minden új hanglemezhez egy doboz tű ingyen.

A „HAZÁÉRT“ című gramofon-szkeccs magyarázata

I. rész.

A falu kocsmájában vigan vaíznak. Gyönyörűen huzzák és éneklük, hogy „maradt itthon kettő, három nyomorult“. De egyszerre csak elhallgat az ének. Csendre intik a legényeket, hogy „kitört a háború és a falu férfiai 24—42 évig indulnak a haza védelmére“. Hát én itthon maradjak, mert csak 19 vagyok? mondja a leghangosabb legény. És egy sem maradt itthon, mind elmegy a község házára jelentkezni önként. A cigány meg vigan huzza, hogy „ne sírjatok pesti lányok“.

II. rész.

Katonáink rohammal bevesznek egy elleneséges árkot. A mi vitézünk súlyosan megsebesül. A zene szépen halkan játsza a „Kitették a holttestet az udvarra“, miközben Pista elhaló hangon üzenetet küld édesanyjának. Nem bánja, hogy meg kell halnia, hiszen hazájáért ontja véréát, csak öreg édesanyját siratja. Kéri Isten áldását Juliskára, akit nagyon szeretett. Úgy rendelte a sors, hogy őt más tegye boldoggá. És a zene fejezi be a jelenetet azzal a gyönyörű dallal, hogy „Isten veled édes, Isten veled kedves“ . . .

Wagner
Hangszer-
Király

